

ЗА ЧЕСТТА НА АДВОКАТА

Илиана Савова*

Отдавна изменение в закон, който не е пряко свързан с уредбата на съдебната власт или съдопроизводствата, не бе предизвиквало в средите на адвокатурата такъв ажиотаж, както измененията и допълненията на Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 57 от 26 юли 2011 г.). Последвалата публична дискусия и размяна на становища „за“ и „против“ приемането на правила от адвокатите по реда на този закон и изпращането им за утвърждаване по чл. 16 ЗМИП до Държавна агенция „Национална сигурност“ е озадачаваща за всеки грамотен юрист по две основни причини.

Първо, никакви срокове за адвокатурата не изтекоха на 26.11.2011 г. Задължението за адвокатите като лица, извършващи по занятие правни консултации, да приемат правила за събиране и съхраняване на информация относно клиентите и разкриването ѝ на ДАНС (чл. 3, ал. 2, т. 28 ЗМИП) е въведено още с ДВ, бр. 31 от 4 април 2003 г. При това положение тримесечният срок по § 3 от преходните и заключителните му разпоредби за вписаните адвокати е изтекъл на 4 юли 2003 г. Дори да приемем, че това задължение не противоречи на никакви други нормативни разпоредби, неизпълнението му съставлява административно нарушение, което не подлежи на санкция поради изтичането на всички възможни и предвидени давностни срокове за неговото установяване и наказване съгласно правилата на чл. 34 ЗАНН. Вероятно заблудата относно въвеждането на нови срокове е произтекла от допълнението на закона, прието със ЗИД от 26 юли 2011 г., с което се въвежда същото задължение за нова категория лица, а именно – счетоводителите и частните съдебни изпълнители (съответно – по т. 31 и 32 от чл. 3, ал. 2 ЗМИП). Заблуда, която лесно би могло да бъде преодоляна от всекиго при един дори бърз прочит и разбор на закона, вместо да се губи време в излишни разсъждения по темата с каквито и да било други аргументи, различни от правните.

Второ и последно. Вярно е, че четиримесечният срок по чл. 16, ал. 1 ЗМИП е приложим за вписваните адвокати. В този случай обаче следва да се позовем на другия и далеч по-силен аргумент за конституционната функция на адвокатурата. Още през 2003 г. въпросът за приложимостта на тези правила спрямо адвокатите бе обсъден нашироко в адвокатурата, решен и отхвърлен по категоричен начин. Въвеждането на подобни разпоредби спрямо адвокатите е в разрез с Конституцията¹ и със задължението за адвокатска тайна по чл. 45 от Закона за адвокатурата. Законът за адво-

---

* Адвокат от София.

¹ Член 134, ал. 1 от Конституцията на Република България.

катурата се явява специален по отношение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, що се отнася до принципите и правилата за работа на адвоката, и следва да се приложи правилото *lex specialis derogat legi generali* при разрешаването на очевидната колизия между двата нормативни акта. Независимо от това въвеждането на задължение за приемане на правила, с които по същество адвокатът да се съгласи да доноси за своите клиенти на административни служби за сигурност с полицейски функции, е недопустимо. Както е посочила адвокат Катерина Граматикова в статията си „Адвокатската тайна и мерките срещу изпирането на пари“, бр. 7/2008, сп. „Адвокатски преглед“, по този спор между властта и адвокатурата има постановено тълкуване по преюдициален въпрос на Съда на Европейските общности, в което *inter alia* се казва:

„Адвокатът не би могъл да изпълнява по подходящ начин задачата си да съветва, защитава и представлява клиента си и следователно последният би бил лишен от правата, които са му предоставени с член 6 от ЕКПЧОС, ако в рамките на съдебно производство или на подготовката му адвокатът бъде задължен да съдейства на държавните органи, като им предоставя информация, получена по време на правни консултации, проведени в контекста на такова производство“ (така § 32, Решение от 26 юни 2007 г. по дело № C-305/2005¹ на СЕО).

Повдигането на този въпрос отново и сега, ако не е плод на необмислена реакция, не може да представлява нищо друго освен опит да се възобнови приключил дебат, но не поради правна необходимост, а поради други, вероятно политически и по тази причина съмнителни цели и облаги. Заради това не следва да му се отдава внимание, а да го възприемем като поредния безплоден опит за ограничаване на независимостта на адвокатурата при упражняването на нейната професия. Адвокатите в България познават подобни опити. Но дори в най-мрачните за правото времена те са обречени на провал, защото единствено промени в Конституцията, отмяната на основни принципи на правото и извращаване на същността на адвокатската защита могат да постигнат такава промяна, а това не си е позволявала нито една власт след Освобождението и възстановяването на българската държавност. Досега. Нека се надяваме, че и сегашната власт ще се поучи от историята.

Но това е друга тема.

---

¹ Относно задълженията за предоставяне на информация и за съдействие на органите, отговарящи за борбата срещу изпирането на пари, предвидени в чл. 6, параграф 1 от Директива 91/308/ЕИО на Съвета от 10 юни 1991 г. за предотвратяване използването на финансовата система за изпиране на пари, изменена с Директива 2001/97/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2001 г., и наложени на адвокатите с чл. 2а, т. 5 от тази директива.